

Φρίζω, Σάξω και Βρούνω εξορισθέντες κατέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἐγέναν και τοῦ Πλάτωνος ἀκροαταί· κατ' ἄλλους δὲ ἀπῆλθον πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν ποῖον ὑστερον και ἠκολούθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐκτραπέυοντα. Ὁ Φρίζω μάλιστα ὡς ἀρειμάνιος εὐνήθη ἰδιαίτερος παρὰ τοῦ ἐνδόξου πορθητοῦ, τὸν ποῖον ἰβοήθησεν ἐπὶ τοῦ κατὰ τῆς Ἰνδίας πολέμου. Ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ συνδιαλλαγέντες και οἱ τρεῖς ἀπέβησαν μετὰ τοῦ ἀρπάζαντος τὸν πατρικὸν θρόνον ἐπιβραβεύσαντες εἰς τὴν πατρίδα· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδον ὅτι ἀπώλεσαν ἤδη τοῦ λαοῦ τὴν ἀγάπην ὡς ὄπλα κατ' αὐτῆς κινήσαντες· μετανοήσαντες ἐκ δευτέρου ἦλθον εἰς τὴν Γερμανίαν· αὐτῶν δὲ διὰ στόλου 24 πλοίων και μετὰ πολλὰ ἔτη κατὰ τὸ 342 Π. Χ. κατήντησαν εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, ὅπου νικήσαντες τοὺς κατέχοντας τὴν χώραν Σουήθους συνοικίσθησαν και πόλιν ἀνήγειραν μέχρι τοῦδε ἔτι σωζομένην τὴν Στάβερν εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ των Στάβω· αὐξομένη ὁμως τοῦ πλήθους ἀπενοικίσθησαν τοῦ Φρίζω οἱ δύο ἕτεροι ἀδελφοὶ και ὁ μὲν Σάξω κατεστάθη εἰς τὴν Σαξωνίαν, ὁ δὲ Βρούνω εἰς τὴν Βρουνοσίαν.

Σπανίως ἴσως εὐρίσκειται ἐπαρχία ἀφορωτέρα παρὰ τὴν Ἀρένθεν· και ὁμως ἀγαθοποιοὶ ἑταιρίαὶ οὐστήσαν· οὐτὸι ἀποικίας, θανατίζουσαι μὲν τὰ ἀπολύτως εἰς γεωργικὰν ἀνάγκη κατὰ τὰ χρήματα, διατηροῦσαι δὲ τοὺς ἀναγκαίους ἀποικίας των ἔργων, ὥστε τοιοῦτοτρόπως και ἡ ἀγνοία κείνη και λυπρὰ γῆ ἐβελτιώθη και χιλιάδες ἀνθρώπων ἀπηλλάγησαν των κακῶν τοῦ πλανήτου βίου και τῆς πτωχείας.

Αἱ πόλεις τῆς Ὀλλανδίας κείνται πολὺ πλησίον ἀλλήλων, και πολλάκις τῆς ἡμέρας αἱ ἀμαξαὶ μετακομίζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ταύτης εἰς κείνην διὰ τῶν ἀλλῶν ὁδῶν. Μεταβίβουσι δὲ προσέτι οἱ θέλοντες και εἰ ἀκατίου κινουμένου ὑπὸ ἐνὸς ἵππου· οὗτος μάλιστα τῆς ὁδοπορίας ὁ τρόπος ἀποβαίνει πολὺ οἰκονομικώτερος· ὅθεν ἀρέσκει και περισσύτερον εἰς τοὺς Ὀλλανδοῦς.

Μόλις ὁ περιηγητὴς βλέπει τὰς τόσον ἀλλοῦ συνθέτους δένδρσιχίας ἐκ ζυγίων συμμέτρως και κατὰ τὰς περτυεμένων, ἴνιοτε δὲ και διαφόρος διὰ τῆς ἀλλοῦ ἐσχηματισμένων. Αἱ ἐπαύλεις διακρίνονται κατὰ τὴν ἀπλότητα· ἀλλ' οἱ Ὀλλανδοὶ φιλοτιμοῦνται και κτίζουσι τὴν οἰκίαν ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ ἐν μέσῳ τῆς γλῆσς, νὰ διατηρῶσι δὲ ταύτην στίλβουσαν ὑπὸ ἀκαθαρσίας. Περιτταφρῶσαντες δὲ αὐτὴν πανταχόθεν ἀγράφουσι εἰς τὸν πυλῶνα διαφόρους φράσεις περιενοήσαντας τὸ πάθος των, οἶον ἡ ἀνεσίς μου, ἡ ἡδονὴ ἐξοχῆς, τῆς θαλάσσης ἡ θεά κτλ. Ἐκεῖ ἀποκατακατ' ἔτος ἐν καιρῷ τοῦ θεροῦς ἡ οἰκογένεια, οὐτὸι δὲ ἀπέρχονται κατὰ πᾶσαν κυριακὴν.

Ἐκτὸς τῆς Κάγης, ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ Γαλλικὴ ἔθιμοποιία, οὐδεὶς καλλωπιστὴς τολμᾷ νὰ εἰσέλθῃ πρὸς ἐκείνην τοῦ κολοβίου (γυλιεῖου) και τῶν χειρῶν ἀποκατακατ' οἰκειότατοι, ἢ οἱ ἔχοντες ὑποθέσεων συμφέροντα ἀπὸ τῶν δι' ἀπαξ, δις, ἢ τρεῖς τοῦ ἔτους ὀπλοῦσις τραπέζης, και κτηματίας προσκαλεῖ εἰς χορὸν, ἢ συμ-

ποῖον. Τότε δὲ μόνον ἀναπετάννυνται αἱ θύραι των μεγάλων και λαμπροτάτων θαλάμων, ἐκτίθενται τὰ ἐκ πολλῶν ἡδὴ αἰῶνων ἀποτεθησαυρισμένα σκεῦη, προσφέρονται ἀφθόνως τῆς Ἀσίας και τῆς Εὐρώπης τὰ προϊόντα, οἰνοχοοῦνται δὲ οἱ εὐχυμότατοι ἀνθοσμιαί. Ἀλλ' εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτας τῆ ἐπαύριου καλύπτονται· πάλιν τὰ δαμασκηναὶ ἐκ μετὰξς ὑφάσματα, τὰ δὲ ἀργιλ-λέπαστα και κρυστάλλινα, [ἢ ἀργυρᾶ σκεῦη ἀποτίθενται εἰς τὰ ἐρμάρια· ὅλη δὲ ἡ οἰκογένεια καταβαίνει εἰς τὰ μικρὰ δωμάτια και ἐπανερχεται εἰς τὴν συνῆθη δίκαιαν. Οἱ Ὀλλανδοὶ ὁμως διετήρησαν παντοῦ πολυτέλειαν τινὰ ἀγνωστον εἰς ἄλλους τόπους, περὶ τοὺς λαμπροὺς δηλ. τάπητας, τὰ τὰ πολύτιμα και κομψὰ τῆς Ἰαπωνίας και Κίνας δοχεῖα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ καθαρίζη πάντοτε αὐτὴ ἡ οἰκοδέσπινα ἀπὸ φόβου μὴ τὰ συντριψῆ ἐπαρίστερος τῆς ὑπηρετίας χεῖρ. Εὐρίσκονται δὲ και λέσχη διαφοροὶ εἰς τὰς πόλεις οἶον βιδλίων, ἐρημερίδων, εἰκόνων, ἀγαλμάτων, καθὼς και ὠδεῖα και μουσεῖα φυσικῆς ἱστορίας. Οἱ συνδρομηταὶ ἐκλεγόμενοι κατὰ πλειονοψηφίαν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσιν αὐτοὶ (εἰς τὴν μουσικὴν, ἢ τὸν χορὸν κτλ.) τὴν γυναικα ἢ τὴν κόρην των, προσέτι δὲ και ξένον τινὰ, ἀν θέλωσιν ἐπὶ δύο, ἢ τρεῖς ἑβδομάδας, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἀποκλείονται ἐκ των τοιοῦτον δημηγύρεων.

Ὅσοι δὲ ἐκ των πολιτῶν δὲν εὐποροῦσι νὰ ἐγγράφωσιν ὡς συνδρομηταὶ εἰς ταύτας, ἀπέρχονται τὸ ἑσπέρα μετὰ τῆς οἰκογενείας των εἰς δημοσία καταστήματα, ὅπου ἔνθεν μὲν παριστάνονται μελοδράματα, ἔνθεν δὲ διαμοιραζόνται ποτὰ και τραγῆματα και τακῶνες βοείου κρέατος και ἀλλάντες, και χοιρομήρια, των ὁποίων και ἡ θεά μόνον φέρει τὸ μεῖδιωμα εἰς τὸ ἀθῶα των Ὀλλανδῶν χεῖλη! Τὸ εἰσητήριον δὲ εἰς τοὺς τοιοῦτους παραδείους των ἀνθρωπίνων ἀπολαύσεων ἀγοραζέται διὰ μιᾶς μέχρι δύο δραχμῶν. Ἐκεῖ δὲ πίνων, ἢ εἰς ἀτμοσφῆραν καπνοῦ εὐθισμένος ὁ Ὀλλανδὸς ἀκούει και βλέπει ἐν ταυτῷ τὰ γινόμενα και λεγόμενα· εὐχαριστεῖ δὲ ἐκ βάθους καρδίας εὐλοκρινοῦς τὸν θεὸν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν του.

Ἴσως μεμνηθῆτις ὡς σκαίους και δυτεντεύκτους τοὺς Ὀλλανδοῦς, και αὐτοὶ δὲ οὗτοι ἀναγνωρίζουσι τὸ ὄνειδιζόμενον τοῦτο ἐλάττωμα· ἀλλ' ἀπολογεῖται ὑπὲρ αὐτῶν ὁ φυσικὸς χαρακτήρ, ἡ συνήθης ἀνατροφή και ὁσλος ὁ τρόπος τοῦ βίου. Διότι οἱ ἀγαθοὶ αὐτοὶ ἀνθρωποὶ γεννῶνται εὐλαβεῖς, οὕτως εἰπεῖν, περὶ πάντα και σιωπηλοὶ, ἀποφεύγουσι τὰς ἐπιδειξεις, τὴν φλυαρίαν και τοὺς κομπασμοὺς, σέβονται τὴν τιμὴν και τῆς φιλοξενίας τὰ νόμιμα, καταγίνονται δὲ ἀνευδῶτος εἰς τὰ ἔργα του ἑακτος. Ἡ ἀκαίρος ἀραεπίσκεψις τοῦ ξένου ταραττει τὴν τάξιν των και ἀνατρέπει ὅλον των ἐξείων των τὸ σύστημα. Διὰ τοῦτο πρὶν εἰσάξωσι τινὰ εἰς συνανατροφῆς θίασον, θέλουσι νὰ τὸν σπουδᾶσωσι κατὰ μέρος. Ἄμα ὁμως διὰ τῆς τοιαύτης δοκιμασίας τὸν εὐρωσι τῆς πίστεως ἄξιον, τὸν ὑποδέχονται ἐγκαρδίως και ἀφελῶς. Ποτὲ ὁ Ὀλλανδὸς δὲν δολοῦται ἀπὸ τὰς ἀπατηλὰς ἢ φαινομένας ὠφελείας τινὸς ὑποθέσεως· ἀλλὰ πρὶν ἀποφασίσῃ, ἐξετάζει τὰ λεγόμενα πολυμερῶς και κατὰ βάθος· ἀφ' οὗ ὁμως ὑποσχεθῆ ἤδη σκεψάμενος, ἀρροιοῦται ἔπειτα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, δεδοσθω